

KRONIKA ODJELA

DIPLOMIRALI 1993/94.

(prema knjizi diplomskih radova)

1. Darko MIKAN: Industrija u ekonomsko - geografskoj strukturi zaprešićkog kraja 6. 10. 1993.
2. Dinko KRIŽANAC: Duvanjski kraj 12. 11. 1993.
3. Željko KASUMOVIĆ: Povijesno - geografski razvoj perušićkog kraja 14. 12. 1993.
4. Goranka MARKOVIĆ: Čučerje - historijsko - geografski prikaz i suvremeni problemi 14. 12. 1993.
5. Danijel JUKOPILA: Sveta Nedjelja: razvoj naselja pod utjecajem Zagreba i Samobora 20. 12. 1993.
6. Amanda NONVEILLER: Vinogradarstvo plešivičkog kraja 22. 12. 1993.
7. Ana BOLFEK: Urbanizacija Hrvatske u svjetlu promjena veličine naselja 4. 1. 1994.
8. László KARASZ: Geomorfološke osobine nizina Mure od Muraratka do Zakanya (u Mađarskoj) 11. 2. 1994.
9. Ines MIROŠEVIĆ: Fizičko - geografske osobine otoka Korčule 4. 3. 1994.
10. Dijana ZAJEC: Industrijska zona Žitnjak 16. 3. 1994.
11. Goran CINDRIĆ: Industrijsko - geografski prikaz "Đ. Đaković" holding d.o.o. 14. 4. 1994.
12. Alenka BUJAN (JURČIĆ): Geografske osnove organizacije i razvoja trgovine na malo u Hrvatskoj 19. 4. 1994.
13. Predrag KRALJ: Utjecaj planinarstva na razvoj turizma sjeverozapadne Hrvatske 26. 4. 1994.
14. Davor ZUANOVIĆ: Autobusni kolodvor Zagreb 26. 4. 1994.
15. Željko PEKAS: Industrija kao faktor transformacije općine Šibenik 5. 5. 1994.
16. Nenad BUZJAK: Historijsko - geografski razvoj Riječke urbane regije 9. 6. 1994.
17. Josip MAŠIĆ: Imotska krajina 9. 6. 1994.
18. Damir MIJATOVIĆ: Eksploatacija nafte u Hrvatskoj kao faktor razvoja 9. 6. 1994.
19. Dalija DAMJANOVIĆ: Turizam Supetra 16. 6. 1994.
20. Dušanka SAVIĆ: Inozemni turizam Hrvatske 16. 6. 1994.
21. Domagoj BRLAS: Promjene agrarne strukture općine Virovitica 27. 6. 1994.
22. Maja JUGOVIĆ: Deagrarizacija i deruralizacija naselja Zagrebačke županije 27. 6. 1994.
23. Tomislav ŠTANCL: Centralne funkcije i centralitet naselja općine Garešnica 27. 6. 1994.
24. Mario MALOGORSKI: Centralne funkcije naselja općine Bjelovar 4. 7. 1994.
25. Stipe PERIŠIĆ: Historijsko - geografski razvoj Gacke 4. 7. 1994.
26. Vesna FERENČAK: Turizam Brijuna 6. 7. 1994.
27. Ana LUKŠA: Stanovništvo županije Međimurske 6. 7. 1994.
28. Davor PERCAN: Industrija kao faktor transformacije Bakarskog zaljeva s posebnim osvrtom na stanovništvo 6. 7. 1994.
29. Željko ŠNUR: Stanovništvo općine Osijek 1971. - 1991. i nakon domovinskog rata 6. 7. 1994.
30. Ivana MIRKOVIĆ: Retkovec, primjer preobrazbe rubnog naselja Zagreba 7. 7. 1994.
31. Stjepan ROŽANKOVIĆ: Zračna luka Zagreb u suvremenom razvoju Zagreba 7. 7. 1994.
32. Anita BARTOLIĆ: Inovacije duhana u općini Virovitica 13. 7. 1994.
33. Anto SLIPAC: Turizam općine Neum 14. 7. 1994.
34. Ante GRUBIŠIĆ: Historijsko - geografski razvoj Vinkovaca 20. 9. 1994.

MAGISTRIRALI 1993/94.
(prema knjizi magistarskih radova)

- I) Lučka LORBER: Utjecaj industrije na razvoj Maribora 31. 3. 1993.
- II) Damir KRESNIK: Suvremeno geografsko značenje mora u Riječkom zaljevu 19. 4. 1993.
- III) Vera MALAJNER: Aplikativne geomorfološke značilnosti ozemlja ODK Šentilj 33 31. 5. 1993.
1. Husein MENZILDŽIĆ: Suvremena geografska transformacija otoka Murtera 10. 12. 1993.
 2. Milan ILIĆ: Promet i organizacija prostora Varaždinske regije 27. 12. 1993.
 3. Jozo ČAVAR: Historijsko - geografski razvoj Kaštela 25. 2. 1994.
 4. Željka ŠTEFŠA: Daruvarski kraj - suvremene demogeografske promjene 6. 4. 1994.
 5. Carmen - Ljubica BRČIĆ: Prognana i izbjegla djeca u Zagrebu - demografski aspekt 8. 4. 1994.
 6. Ivan DUJMOVIĆ: Geomorfološke osobine sjeveroistočnog dijela Žumberačke gore 26. 9. 1994.
 7. Sanja FAIVRE: Strukturno - geomorfološka obilježja Sjevernog Velebita i Senjskog bila 30. 9. 1994.
- Časopis za popularizaciju prirodnih znanosti i ekologije "PRIRODA" dodijelila je magistarskom radu Sanje FAIVRE "Strukturno-geomorfološka obilježja Sjevernog Velebita i Senjskog bila" nagradu za najbolji magistarski rad u Hrvatskoj iz područja prirodoslovlja.

DOKTORIRALI 1993/94.
(prema knjizi doktorskih radova)

1. Zoran CURIĆ: Donjoneretvanski kraj: potencijalni i valorizirani turistički činitelji 2. 12. 1993.
2. Dane PEJNOVIĆ: Regionalna struktura Like 26.9. 1994.

SUDJELOVANJE NASTAVNIKA I SURADNIKA ODJELA NA STUDIJSKIM BORAVCIMA I ZNANSTVENIM SKUPOVIMA 1993/94.
(prema pojedinačnim izvješćima):

Dr. Andrija Bognar

- Znanstveni skup "Carpatho - Balcan Geomorphological Commission", Visegrad, Mađarska, 18. - 21. 4. 1994.
- Podnesak: "Planation Surfaces in Outher Dinarides on Example of South Velebit Range"
- Znanstveni skup "Mitteleuropäische Geomorphologentagung - Wien 1994", Beč, Austrija, 19. - 21. 7. 1994.
- Podnesak: "Fragen der Rumpfflächen und Pedimente im Gebiet der äusseren Dinariden"
- Poster: A. Bognar, E. Prelogović, V. Klein, Ž. Krušlin, I. Mesić, M. Sarkotić-Šlat, B. Hromatko: "Regional Verbreitete Paläokiesschichten Nordwestkroatiens und ihre Geomorphologische Bedeutung für die Erklärung der Morphogenese des Reliefs und der Neotektonischen Bewegungen".
- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.
- Podnesak: "The Relief of Zagreb Area"

Dr. Ivan Crkvenčić

- Znanstveni skup "Der Wandel des ländlichen Raumes in Südosteuropa", Leipzig, Njemačka, 26. - 30. 6. 1994. Podnesak: "Aktuelle Tendenzen und Probleme des Wandels des ländlichen Raumes in Kroatien"

- Konferencija Međunarodne geografske unije "Environment and Quality of Life in Central Europe", IGU, Prag, Češka, 21. - 26. 8. 1994.

Podnesak: "Changes in the Population of the Part of Republic of Croatia Under UNPA Mandate (Refugee Problems)"

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak: "Aggression Against Croatia and Changes in the Population of UNPA Mandate"

Mr. Sanja Faivre

- Znanstveni skup "Mitteleuropäische Geomorphologentagung - Wien 1994", Beč, Austrija, 19. - 21. 7. 1994.

Poster: "Morphostrukturanalyse des Talnetzes des Nord Velebit und Senjsko Bilo Gebietes"

Dr. Dragutin Feletar

- Znanstveni skup "Križevci u prošlosti i sadašnjosti", Grad Križevci i HAZU Zagreb, Križevci, 14. - 16. 10. 1993.

- Znanstveni skup "Značenje vrbovečkog prometnog čvorišta", Općina Vrbovec i Institut za promet i veze Zagreb, Vrbovec, 5. 11. 1993.

Uvodni podnesak: "Prometno i gravitacijsko značenje cestovnog čvorišta Vrbovec"

- Znanstveni skup "Vukovar - vjekovni hrvatski grad na Dunavu", Grad Vukovar, Zagreb, 24. 11. 1993.

Podnesak: "Vukovar u europskom i hrvatskom prostoru".

- Znanstveni skup "Privatizacija i deregulacija prometa", Hrvatsko znanstveno društvo za promet, Opatija, 24. - 27. 4. 1994.

Sudjelovanje u raspravi i u radnom predsjedništvu skupa

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak (koautorstvo A. Malić i Z. Stiperski): "Prestrukturiranje industrije Hrvatske u novim uvjetima"

Podnesak (koautorstvo A. Malić): "Geographical Location and Traffic Function of the City of Zagreb"

- Konferencija Međunarodne geografske unije "Environment and Quality of Life in Central Europe", IGU, Prag, Češka, 21. - 26. 8. 1994.

Podnesak (koautorstvo Z. Stiperski): "Restructuring of Croatian Industry in New Conditions"

- Znanstveni kolokvij "Sto godina škole u Virju", Općina Virje i Muzej grada Koprivnice, Virje, 30. 9. 1994.

Podnesak: "Prirodno kretanje stanovništva općine Virje"

Dr. Mladen Friganović

- Znanstveni okrugli stol "Problemi obnove i razvoja grada i županije Šibenske", Društvo šibenčana u Zagrebu, Načelnništvo grada i uprava šibenske županije, Šibenik, 24. - 25. 6. 1994.

Mr. Borna Fürst-Bjeliš

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak: "Basic Stages of Zagreb Urban Agglomeration Development"

Dr. Adolf Malić

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak (koautorstvo D. Feletar i Z. Stiperski): "Prestrukturiranje industrije Hrvatske u novim uvjetima"

Podnesak (koautorstvo D. Feletar): "Geographical Location and Traffic Function of the City of Zagreb"

Mr. Darko Mihljević

- Konferencija Međunarodne geografske unije "Environment and Quality of Life in Central Europe", IGU, Prag, Češka, 21. - 26. 8. 1994.

Podnesak: "Analysis of Spatial Characteristics in Distribution of Sink-holes, as an Geomorphological Indicator of Recent Deformations of Geologic Structures"

Dr. Petrica Novosel-Žic

- Znanstveni skup o Košljunu prigodom stogodišnjice prve Hrvatske gimnazije na području Istre i Kvarnerskih otoka, Košljun, Krk, 29. - 31. 7. 1994.

Podnesak: "Zemljopisne osobitosti otočica Košljuna"

Podnesak: "Kartografski rariteti u samostanskoj biblioteci na Košljunu"

Mr. Dane Pejnović

- Znanstveni skup "Krbavska bitka i njezine posljedice", Zavod za hrvatsku povijest

Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Riječko-senjska županija i grad Novi Vinodolski, Novi Vinodolski, 22. - 24. 10. 1993.

Podnesak: "Geopolitički položaj Like i Krbave u srednjovjekovnom turskom i vojno-krajiškom razdoblju"

Dr. Zlatko Pepeonik

- Konferencija Međunarodne geografske unije "Environment and Quality of Life in Central Europe", IGU, Prag, Češka, 21. - 26. 8. 1994.

Podnesak: "Environment and the War in Croatia"

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak: "Recreation of the Zagreb's Citizens Before and After the War 1991"

Mr. Dražen Perica

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak (koautorstvo N. Buzjak): "Karst Relief of Zagreb's Surroundings"

Dr. Josip Riđanović

- Znanstveni skup "Prirodoslovna istraživanja biokovskog područja", Hrvatsko ekološko društvo, Hrvatski prirodoslovni muzej i Institut "Planina i more", Makarska 11. - 16. 10. 1993.

Podnesak (koautorstvo V. Šimunović): "Geografske značajke i hidrografske specifičnosti biokovskog kraja"

- Studijski boravak na Geografskom Institutu Univerziteta u Würzburgu, 1. - 20. 11. 1993. U sklopu toga sudjelovanje na znanstvenom kolokvijju posvećenom Horstu Hagedornu.

Podnesak: Die Bucht von Kotor und der Meeresspiegelanstieg im Holozän"

- Studijski boravak na Geografskom Institutu Univerziteta u Würzburgu, 3. - 6. 2. 1994. U sklopu toga sudjelovanje na znanstvenom kolokviju posvećenom Alfredu Heroldu.

Pozdravni govor prof. dr. Alfredu Heroldu u povodu 65. rođendana

Ponesak: "Neueste Ergebnisse von Regionalforschungen und Umweltforschungen im östlichen Adriagebiet"

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak (koautorstvo I. Rendulić): "Geographic Characteristics in Water Supplying of Zagreb"

Dr. Velimir Rogić

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographic Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak: "Urban Centres of Croatian Coastal Area"

Maja Saletto-Janković

- Konferencija Međunarodne geografske unije "Environment and Quality of Life in Central Europe", IGU, Prag, Češka, 21. - 26. 8. 1994.

Ponesak: "The Landscape Ecological Evaluation of the NP Paklenica"

Dr. Zoran Stiperski

- Radni boravak na "Institut of Geonics - branch Brno" u organizaciji Austrian Institute of East and Southeast European Studies, Wien, Brno, Češka, 10. - 12. 3. 1994. povodom izradbe pejzažne karte srednje Europe

- Konferencija Međunarodne geografske unije "Environment and Quality of Life in Central Europe", IGU, Prag, Češka, 21. - 26. 8. 1994.

Podnesak (koautorstvo D. Feletar): "Restructuring of Croatian Industry in New Conditions"

- Šesti mađarsko-hrvatski geografski kolokvij (Sixth Hungarian - Croatian Geographical Colloquium), Budimpešta, Mađarska, 12. - 15. 9. 1994.

Podnesak (koautorstvo D. Feletar i A. Malić): "Prestrukturiranje industrije Hrvatske u novim uvjetima"

POSJETILI GEOGRAFSKI ODJEL

Dr. Andreas Heilborn iz Münstera gostovao je u studenom 1993. godine na Geografskom odjelu, pri prof. dr. Dragutinu Feletaru. Kao gostujući profesor održao je otvoreno predavanje iz industrijske geografije.

Prof. dr. Werner Fricke, Lehrstuhl für Antropogeographie, Geographisches Institut der Universität 0228t Heidelberg. Profesor je vodio skupinu od 25 studenata na studijskom putovanju i zadržao se na Geografskom odjelu 12. i 13. srpnja 1994. Goste su primili prof. dr. Josip Ridanović i Danijel Orešić i upriličili razgovor (okrugli stol), uglavnom o stanju u Hrvatskoj.

Krajem rujna 1994. Geografski odjel je posjetila skupina profesora i studenata s Geografskog odjela Sveučilišta u Teheranu. Gosti su bili na studijskom putovanju po Europi, te su se na kratko zadržali u Zagrebu. U sklopu prijepodnevnih posjeta Geografskom odjelu goste je primila skupina profesora i suradnika. Prof. dr. Mladen Friganović održao je predavanje o Zagrebu, Sveučilištu i geografiji u Hrvatskoj.

TERENSKA NASTAVA

I. godina

Terenska nastava studenata I. godine studija geografije, geografije - povijesti, povijesti geografije i geografije - geologije izvedena je u zagrebačkoj okolici od 28. 5. do 11. 6. 1994. godine.

U nastavi je sudjelovalo ukupno 120 studenata pod nadzorom dr. Petrice Novosel-Žic, izvanredni prof. i u provedbi mr. Anite Filipčić, mr. Darka Mihljevića, Sanje Baškarad i Aleksandra Toskića.

Osnovna je zadaća bila upoznavanje studenata s načinom geografskoga rada na terenu. Studenti su upućivani na snalaženje u prostoru i na izdvajanje pojedinih geografskih predmetaka, te na problemsko pristupanje krajoliku u kojem se razotkrivaju uzročno - posljedične veze između geografskih počela i činitelja. Nastava je izvedena u nekoliko navrata po slijedećem nacrtu:

- Jednodnevna nastava pod vodstvom Aleksandra Toskića izvedena je po skupinama, u tri terenska izlaska u području prigorja Medvednice (Trg bana Josipa Jelačića - Jurjevska ul. - Cmrok - Gornje Prekrižje - Šestine). Osim ostvarivanja općih zadaća, studenti su vježbali čitanje i rad sa zemljovidom (orijentacija zemljovida, prepoznavanje sadržaja) i kompasom (orijentacija, određivanje azimuta). Osnovna svrha izvođenja tih vježbi bila je ovladavanje osnovnim primjenljivim znanjima o orijentaciji, čitanju i korištenju zemljovida.

- Jednodnevna terenska nastava pod vodstvom mr. Anite Filipčić i Sanje Baškarad izvedena je po skupinama, u tri terenska izlaska u jugozapadno, rubno područje Marijagoričkog pobrda (Prigorje - Marijagoričko pobrđe - Laduč). Osim općih zadaća, studenti su detaljnije upoznati s geološkim, geomorfološkim i klimatskim značajkama Mari-

jagoričkog pobrda i doline Save. Naglašen je utjecaj geološkog sastava na geomorfološke značajke, u međuovisnosti s djelovanjem egzogenih geomorfoloških čimbenika i klimatskih promjena. Uz iznošenje paleoklimatskih tema, studentima je ukazano na današnje djelovanje klimatskih počela. Istaknuto je značenje osunčanosti i visinske raspodjele topline s težištem na termičkoj inverziji. Studenti su upozoreni na značajke vremena (9.6.1994.), odnosno na nastanak termičke konvekcije i postanak termika. U slijedećim danima (10. i 11. 6. 1994.) ukazano je na prolaz ciklone preko naših krajeva.

- Jednodnevna terenska nastava pod vodstvom mr. Darka Mihljevića izvedena je po skupinama, u tri terenska izlaska u područje Medvednice. Uz ostvarivanje općih zadaća, ostvarene su posebne zadaće: upoznavanje s osnovnim sadržajem kolegija Geomorfologija, kojeg će studenti slušati u drugoj nastavnoj godini, upoznavanje s osnovnim činjenicama glede makrogeomorfološkog i geotektonskog položaja šire zagrebačke regije, te upoznavanje s geomorfološkim značajkama Medvednice. Putored je pokrio dijelove svih triju glavnih morfoloških cjelina Medvednice, na kojima je ukazivano na prevladavajuće morfološke procese koji su oblikovali današnji reljef, kao i na paleomorfološke procese.

II. godina

Terenska nastava za studente II. studijske godine održana je zajednički. Terenski praktikumi iz kolegija agrarne geografije, demogeografije, geomorfologije i hidrogeografije održani su za smjerove geografija, geografija - povijest, povijest - geografija i geologija - geografija na području Dugog otoka i otočja Kornati u razdoblju od 23. do 29. 5. 1994.

U nastavi je sudjelovalo 122 studenta pod vodstvom dr. Andrije Bognara (voditelj), dr. Adolfa Malića (zamjenik voditelja), dr. Mladena Friganovića i dr. Josipa Ridanovića, redovnih profesora. Suradnici u izvođenju nastave bili su mr. Ksenija Bašić, mr. Dražen Perica, te Sanja Faivre i Maja Saletto-Janković. Redatelj terenske nastave bio je Ivica Rendulić, stručni suradnik, dok je za tehničku podršku zadužen Ivan Zagoda, tehničar na Geografskom odjelu.

Tijekom terenske nastave, koja je izvedena autobusima, trajektima, brodovima i hodajući, studenti su se predavanjima, terenskim izlascima, anketiranjem i kartiranjem upoznali s odgovarajućom prirodno-geografskom (geomorfologija i hidrogeografija), društveno-geografskom (agrarna geografija i demogeografija) i regionalno-geografskom problematikom Dugog otoka, zadarskog područja i otočja Kornati. Zahvaljujući susretljivosti čelnictva Zadarsko-kninske županije, općine Sali (Dugi otok) i Filozofskog fakulteta u Zadru, organiziran je niz predavanja u Božavi (hotel Božava) o trenutnoj društveno-gospodarskoj i političkoj problematici tog dijela naše države pogođenog ratnim i drugim stradanjima u domovinskom ratu. Predavanja su održali dr. Damir Magaš, dr. Tonči Kragić iz Županije, dr. V. Pasirić s Filozofskog fakulteta u Zadru i dr. Mario Maras, načelnik općine Sali i ravnatelj parka prirode Telašćica. Rad sa studentima imao je obilježja okrugloga stola, pa su se studenti nakon predavanja uključivali u raspravu.

29. 5. su dr. Andrija Bognar, dr. Josip Ridanović i dr. Adolf Malić na poziv ing. Mile Fabijana, načelnika pojerenstva općine Donji Zemunik i ratnog zapovednika tog područja, posjetili zadarsku bojišnicu u D. Zemuniku. Tom prigodom upoznati su s obranom tijekom domovinskog rata.

Izvođenje terenske nastave odvijalo se po slijedećem nacrtu:

Polazak iz Zagreba 23. 5. 1994. i vožnja na putu Karlovac - Senj - Starigrad - Maslenica - Zadar - trajektom do Zaglava (Dugi otok) - Božava. Tijekom puta studentima je ukazano na neke osnovne značajke bazena Crne Mlake, Like, Velebitskog primorja i Ravnih kotara.

Dana 24. 5. dr. Mladen Friganović je od 8 do 9 h održao predavanje o geografskim posebnostima i demografskom stanju na dalmatinskim otocima. Od 9 do 10.30 h predstavnici Zadarsko-kninske županije i Filozofskog fakulteta u Zadru održali su tri predavanja o gospodarstvenoj, demogeografskoj, političkoj i turističkoj problematici Zadarsko-kninske županije. Posebno predavanje o društveno-gospodarstvenim značajkama i posebnostima Dugog otoka održao je načelnik općine Sali. Istoga dana poslijepodne dr. Adolf Malić je sa studentima proveo anketiranje stanovništva triju otočkih naselja u svezi s agrarnim pitanjima otoka.

Dana 25. 5. su nastavnici, suradnici i studenti u jednom brodu plovili Kornatskim otočjem, a u drugom oplovili Dugi otok. Obilaskom Kornata ukazano je na temeljna hidrogeografska, demogeografska i agrarno-geografska te ostala geografska obilježja otoka i mora. Na drugom brodu, koji je oplovio Dugi otok, obavljeno je geomorfološko kartiranje obala.

Dana 26. 5. jednim brodom se plovilo Kornatskim otočjem, s tim da je naglasak bio na geološkim i geomorfološkim obilježjima. Druga skupina, u zamjenu je oplovila oko Dugog otoka s težištem na demogeografskim značajkama otoka. Navečer je mr. Dražen Perica održao predavanje o krškim oblicima, napose škrapama na Velebitu.

Slijedećeg dana (27. 5.) obidena je unutrašnjost Dugog otoka uz izlaganje nastavnika i otvorenu raspravu o pojedinim temama.

28. 5. je razradena prirodnogeografska i društvenogeografska problematika zadarskih otoka, Zadra i Ravnih kotara.

III. godina

Prvi dio terenske nastave studenata III. studijske godine (smjerovi geografija, geografija - povijest, - povijest - geografija i geologija - geografija) iz kolegija prometna geografija i urbana geografija održan je od 25. do 29. 5. 1994. u Splitu i njegovoj regiji.

Na terenskoj nastavi sudjelovalo je 90 studenata pod vodstvom dr. Miroslava Sića, dr. Tomislava Šegote i dr. Milana Vreska, redovnih profesora, uz suradnike mr. Anitu Filipčić, mr. Milana Ilića i mr. Dražena Njegača.

Cilj terenske nastave je provjeravanje i proširivanje znanja iz kolegija prometne i urbane geografije. Predmetak promatranja i raščlambe bila je aglomeracija Splita i spiltska nodalna regija (Split, Zagora i otoci). Posebna pozornost okrenuta je postojećim strukturama i procesima.

Terenska nastava se odvijala po slijedećem nacrtu:

25. 5. 1994. odvijalo se putovanje Zagreb - Gospić - Split tijekom kojega je analizirana osnovna regionalna struktura Hrvatske polazeći od osnovne podjele na tricjeline. Posebna pozornost usmjerena je problemima prometnog povezivanja, funkcionalnoj organizaciji i suvremenim procesima gorske i primorske Hrvatske.

Drugi dan terenske nastave (26. 5.) posvećen je upoznavanju i analizi splitske aglomeracije. Raščlanjena je složena struktura i razvoj aglomeracije, te suvremene promjene uvjetovane složenim socioekonom-

skim i političkim procesima. Obidena je jezgra grada, Split 2 i Split 3, Salona, Solin i Kaštela.

Treći dan terenske nastave (27. 5.) obrađivana je problematika srednjodalmatinskih otoka, a kao objekt podrobnije raščlambe uzet je otok Brač koji je sa Splitom funkcionalno najtješnje povezan. Radi uspoznavanja Brača, njegovog krajolika i razvoja, profesori i studenti su hodajući prešli put Supetar - Škrip - Splitska - Supetar na kojem su raščlanjena razdoblja razvoja Brača od stočarske, preko agrarne do turističke faze razvoja.

Dana 28. 5. razmatran je gravitacijski utjecaj Splita u Dalmatinskoj zagori. Autobusima je prođen put Split - Makarska - Imotski - Sinj - Split. Tijekom putovanja raspravljalo se o strukturi ovog dijela regije, njegovom historijsko - geografskom razvoju, funkcionalnoj organizaciji prostora u kojem vodeću ulogu imaju Sinj i Imotski, te suvremenim promjenama u krajoliku.

Posljednji dan terenske nastave bio je dan povratka. On je poslužio za ponavljanje građe koju su studenti na terenskoj nastavi imali usvojiti te za oblikovanje stavova i stvaranje zaključaka. Usput su obavljena zapažanja (Trogirska zagora, Tribunj, Senj itd.).

Drugi dio terenske nastave iz kolegija **Industrijska geografija** održan je od 19. do 21. svibnja 1994. godine u prostoru općina Umag i Buje u Istri. Na terenskoj nastavi sudjelovalo je 87 studenata (40 smjera geografija, 44 smjera geografija-povijest i 3 smjera geografija-geologija), a voditelji su bili prof. dr. Dragutin Feletar i mr. Zoran Stiperski.

Terenska nastava započela je posjetom Tvornici za preradu povrća "Podravke" u Umagu, gdje je (uz ručak) studentima dat pregled razvoja prehrambene industrije u Umagu, s posebnim osvrtom na preradu povrća i proizvodnju čajeva (ing. Milan Črnac,

direktor tvornice). Poslije podne u hotelu "Kristal" održana je rasprava o geografskim značajkama i razvoju Umaga: predavanje su održali Štefanija Kaligari, nastavnica geografije umaške Osnovne škole, te načelnik općine Umag Marino Kocijančić i načelnik za gospodarstvo Josip Žmar. Poglavitno se govorilo o odnosu industrije i turizma.

U svim industrijskim poduzećima Umaga i Buja, kao i na glavnim ulicama tih gradova, 20. svibnja provedena je temeljita anketa. U Umagu je anketirano 7 i u Bujama 6 industrijskih poduzeća, a pitanja su se odnosila na suradnju turizmom, kvalifikacijsku strukturu, dnevne migracije i opće uvjete lokacije. Ostale dvije ankete odnosile su se na centralitet naselja Umaga i Buja, a studenti su popunili ukupno 280 upitnika. Ovi rezultati, kao i drugi prikupljeni podaci omogućuju konkretniju analizu odnosa industrije i turizma na u Bujštini. Poslije podne analizirani su rezultati anketiranja, a održana su i tri kratka predavanja o Bujštini, što su ih priredili sami studenti: Ivana Šalinović o prirodnim osobinama, Helga Bubanović o povijesnom razvoju, a Renata Petek o gospodarstvu (s naglaskom na industriju).

Zadnji dan nastave posvećen je geografskom i povijesnom upoznavanju Bujštine. Lidija Filipović, profesorica u gimnaziji u Bujama, održala je predavanje o Bujama i Bujštini, a tu je niz podataka iznio i načelnik općine Buje. Potom je posjećen muzej u Bujama (uz posebno vodstvo), te crkva u Bujama (uz vodstvo župnika). Studenti su također posjetili akropolska naselja Grožnjan i Oprtalj, gdje su ih voditelji domaćini (nastavnici geografije u tamošnjim osnovnim školama) upoznali s osnovnim osobinama ovih naselja i transformacijom pejzaža. Može se zaključiti da su svi postavljeni zadaci terenske nastave

ostvareni, da su studenti primjerno sudjelovali u izvođenju, te da prikupljena građa može valjano poslužiti za stručnu obradu.

IV. godina

Terenska nastava za studente IV. studijske godine smjerova geografija, geografija - povijest i povijest - geografija iz kolegija regionalna geografija Hrvatske i turistička geografija izvedena je u središnjem dijelu Dalmacije u razdoblju od 26. svibnja do 3. lipnja 1994. godine.

Sudjelovalo je 69 studenata pod vodstvom dr. Zlatka Pepeonika i dr. Veljka Rogića, redovnih profesora.

Dolazak na Hvar (kao i odlazak s Hvara) iskorišten je za razmatranje regionalno-geografske strukture Hrvatske, odnosno pojedinih regija i subregija.

Sudionici terenske nastave bili su smješteni u Hvaru. Program terenske nastave sastojao se od neposrednog studiranja kulturnog krajolika Hvara, a posebna pozornost usmjerena je utvrđivanju procesa njegova nastajanja na temelju današnjih tvornih ostataka. U sklopu turističke geografije razmatran je utjecaj turizma na preobrazbu krajolika, te odnos mladeg i osobito suvremenog turističkog vrednovanja otoka prema ukupnom gospodarstvu.

Cjelodnevni terenski izlazak Hvar - Dubrovnik - Hvar posvećeni su razmatranju historijsko - geografske uloge Dubrovnika, kao i suvremenih procesa, napose turizma, koji su utjecali na njegov današnji gospodarstveni značaj.

Na terenu su studenti bili posebno pripremljeni za intenzivni i ekstenzivni dio terenske nastave, stoga su sudjelovali u raspravama i rješavali su unaprijed pripremljene zadaće.

Danijel OREŠIĆ

POČETAK RADA NOVOG STUDIJA GEOGRAFIJE U ZADRU

U rujnu 1974. godine otpočeo je s radom novi studij geografije u Hrvatskoj, utemeljen na Filozofskom fakultetu u Zadru, koji oživljuje tradicije dominikanskog sveučilišta u tom gradu, osnovanog još 1396. godine. Pripremne radnje obavljene su od početka 1994. godine. Uz zalaganje dr. Damira Magaša, izrađen je i u veljači od Nastavničkog vijeća potvrđen prijedlog nastavnog programa studija. Uglavnom se temeljio na programu postojećeg studija u Zagrebu, a u svibnju ga je prihvatio i senat Sveučilišta u Splitu.

Izrada Programa studija uslijedila je nakon višekratnih upozorenja geografa i javnosti o različitim teškoćama geografske struke u nas, te dopisa Ministarstva prosvjete i športa u kom se potiče osnivanje geografskih studija u Hrvatskoj. Prijedlog je prosljeđen Nacionalnom vijeću, koje ga je temeljem mišljenja članova njegova povjerenstva, prof. dr. Zlatka Pepeonika i prof. dr. Ivana Malkoča, prihvatilo na svojoj sjednici u rujnu 1994. U međuvremenu je Ministarstvo znanosti objavilo upis 20 (+20) studenata geografije na I. godinu studija, a Nastavničko vijeće fakulteta donijelo je odluku o osnivanju Odsjeka za geografiju, te imenovalo doc. dr. Damira Magaša za predstojnika Odsjeka.

Studij je ustrojen kao dvopredmetni dodiplomski sveučilišni studij geografije u kombinaciji s drugim studijima na Filozofskom fakultetu u Zadru. Tako su upisane kombinacije geografija - povijest (14 studenata), g.-njemački j. (9), g.-sociologija (7), g.-pedagogija (6), g.-filozofija (3), g.-engleski (3), g.-arheologija (2), g.-francuski (2), g.-ruski (1), g.-talijanski (1) i g.-povijest umjetnosti (1). Ukupno je upisalo 116 kandidata. Nakon ponovljenog razredbenog ispita upisano je 49 studenata na studij geo-

grafije, tj. 23 studenata s geografijom pod A i 26 studenata s geografijom pod B, dok se ostali zainteresirani nisu uspjeli kvalificirati.

Upisani studenti su mahom s mjestom boravka u županijama Zadarsko-kninskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Šibenskoj i Primorsko-goranskoj. Razmjerno veliko zanimanje za studij ukazuje da je u ovom trenutku naraslih potreba za geografima, otvaranje studija u Zadru, koji je povoljno položen u primorskom dijelu države, važan i koristan akt.

Na prvoj godini studija u nastavi su angažirani red. prof. dr. Ante Kalogjera, red. prof. dr. Slobodan Šestanović, doc. dr. Damir Magaš i prof. v. š. Želimir Meštović. Tijekom prvog semestra izvršena je najnužnija oprema Odsjeka nastavnim sredstvima i pomagalima, a fakultetska knjižnica opremljena je s oko 500 geografskih naslova različitih knjiga, udžbenika, atlasa i časopisa. Studentima stoji na raspolaganju i bogat fond Znanstvene knjižnice u Zadru s nekoliko tisuća knjiga i časopisa iz područja geografije kao i fondovi kartografskih i drugih zbirki Povijesnog arhiva Zadar, Zavoda HAZU u Zadru, fondovi arhiva i knjižnica Nadbiskupije zadarske, Franjevačkog samostana itd.

Na Odsjek su pristigle i donacije Geografskog društva Hrvatske, Geografskog odsjeka PMF, Tankerske plovidbe Zadar, Zavoda HAZU Zadar, Brodogradilišta Split, Instituta za geološka istraživanja u Zagrebu, Odsjeka za geografiju Sveučilišta u Angersu, Nakladne kuće dr. Feletar, pojedinih profesora sa zagrebačkog studija i druge.

Prostorni uvjeti Odsjeka su skromni, što slijedi iz dosadašnje prostorne skućenosti na cijelom Filozofskom fakultetu. Rješenje se sagledava u novododijeljenoj prostranoj zgradi bivše vojarne "Đ.Đaković" u Zadru čijim bi se skorim uredjenjem u potpunosti riješile i prostorne potrebe Odsjeka za geo-

grafiju u postojećoj staroj zgradi na Obali kralja Petra Krešimira IV.

Pred novoosnovanim Odsjekom stoje i kadrovski izazovi kao i naponi na organiziranju stručnih i znanstvenih predavanja, elaboriranja znanstvenih projekata te

izdavačkoj djelatnosti. Zasad se znanstveni radovi objavljuju u Radovima Filozofskog fakulteta u Zadru.

Dr. Damir MAGAŠ

Zapis o "ACTI GEOGRAPHICI CROATICI", izlaganje prof. dr. Josipa Riđanovića na "Zemljopisnom danu" u Zagrebu, dvorana "Školske knjige", 17. svibnja 1994.

Acta Geographica Croatica stasala je iz časopisa "RADOVI GEOGRAFSKOG INSTITUTA" kojeg su pokrenuli 1958. profesori dr. Josip ROGLIĆ i dr. Ivo RUBIĆ u okviru tadašnjeg Geografskog instituta Sveučilišta u Zagrebu. Tim povodom urednici su zapisali: "Pokrećući RGI i objavljujući rezultate m l a d i h, želimo ovima omogućiti da se predstave kako naučnom svijetu kod nas i na strani, tako i našoj široj javnosti. Prema objavljenim radovima mogu se suditi ne samo autori već i naš zajednički rad. Istinski interesi odgojitelja i odgojenih mogu biti samo jedni i u skladu s probitcima našeg Sveučilišta i cijele zajednice, te su naš rad i težnje zajedničke. RGI će prvenstveno objavljevati radove m l a d i h ... Uvjereni smo da će takav svesrdan i koristan rad, kao i dosada uživati podršku zajednice a u prvom redu našeg Sveučilišta."

I doista u prvom broju (1958) objavljena je u skraćenom opsegu doktorska disertacija prof. CRKVENČIĆA "Prigorje Ivanšćice"; u drugom broju Velebit, izvod iz disertacije prof. ROGIĆA; u trećem broju, Polja Gornje Krke, skraćeni opseg disertacije prof. FRIGANOVIĆA; u četvrtom broju, Geografske osnove glacijacije, izvod iz disertacije prof. ŠEGOTE, u petom broju, Orjen, skraćeni dio iz disertacije prof. RIĐANOVIĆA, u šestom broju, Cetina, izvod iz disertacije prof. BAUČIĆA...

Zakonskim promjenama o organizaciji znanosti u Hrvatskoj "RADOVI" su postali

glasilo Geografskog odjela PMF-a Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom vremena mijenjali su se i urednici. Poslije naših profesora, ROGLIĆA i RUBIĆA, tu zadaću obavljali su dr. Mladen Ante FRIGANOVIĆ, dr. Ivo BAUČIĆ, dr. Milan VRESK, a za posljednjih pet brojeva (od vol. 24 do vol. 28) meni je ukazano to povjerenje. Svi smo se trudili, svatko na sebi svojstven način, da osiguramo potrebnu znanstvenu razinu i ugled našem glasilu ponajprije u zemlji, ali i u inozemstvu. Šteta što smo propustili godine 1983. istaknuti i proslaviti rijetki jubilej - 100-u godišnjicu postojanja geografije na prvom hrvatskom Sveučilištu u Zagrebu.

Dana 2. veljače 1993. na Strukovnom vijeću Geografskog odjela PMF-a zaključeno je da se promijeni naziv glasila "RADOVI" u "ACTA GEOGRAPHICA CROATICA" i predloženo je da se pokuša dostojno obilježiti 110. obljetnica osnutka prve katedre za Geografiju na zagrebačkom Sveučilištu i u ovom dijelu jugoistočne Europe. S posebnim veseljem i radošću obaviještavam Vas da je izašao jubilarni broj našeg glasila, Acta Geographica Croatica - vol. 28. za 1993. je tu i dozvolite da Vam ga predstavim:

Uvodni članak obuhvaća pregled razvitka hrvatske geografije kroz šest karakterističnih razdoblja, napisao ga je dr. Dragutin FELETAR. Na engleskom jeziku objavio je mr. Mladen KLEMENČIĆ pregledni članak HRVATSKA - prošlost i sadašnjost; smještaj,

položaj, teritorij, granice, regije. Također na engleskom jeziku u zajedništvu objavili su dr. I. CRKVENČIĆ i dr. Z. PEPEONIK vrlo aktualan rad Zapadna Slavonija - razvoj narodnog sastava. Političko-teritorijalni ustroj i centralitet naselja Republike Hrvatske slijedeći je članak dvojice autora, dr. A. MALČIĆA i mr. Z. STIPERSKOG. Hrvatski Jadran i novi teritorijalni ustroj, prethodno priopćenje, objavili su J. RIĐANOVIĆ i Z. BIĆANIĆ. Dr. Z. BIĆANIĆ, doskora službenik Državnog Hidrografskog Instituta (Split) i zapovjednik broda "Andrija Mohorovičić", objavio je znanstveni članak "Fizičko-oceanografska obilježja u Otrantskim vratima". Mr. Franka VOJNOVIĆ napisala je rad "Demografski aspekt revitalizacije Viškog otočnog prostora". Značajnost industrije i ostalih djelatnosti za razinu razvijenosti gospodarstva općina Hrvatske istražio je mr. Z. STIPERSKI. Mr. A. FILIPČIĆ objavila je znanstveni članak "Reducirane temperature zraka u Hrvatskoj". Pregledni članak Geografska osnova odlaganja komunalnog otpada na primjeru razvijenih zemalja priložila je mr. Ž. ŠILJKOVIĆ. Starenje stanovništva Hrvatskog Zagorja u razdoblju 1961-1991. znanstveno je obradio znanstveni novak A. TOSKIĆ. Uzroci i dinamika rata u Hrvatskoj, članak sa znanstvenog skupa u Oxfordu, Velika Britanija, objelodanio je mr. M. KLEMENČIĆ. Rijeka i okolica 1884. godine, zapravo "Povijesno-zemljopisne značajke vodiča i karte Heinricha von Littrowa", je pregledni članak dr. E. THOMALE-a (Karlsruhe).

Od manjih priloga objavljeni su: Znanstveni skup "HRVATSKA - NOVAEUROPSKA DRŽAVA" (Dr. FELETAR); III. SVJETSKI KONGRES GEOMORFOLOGA 1993. Međunarodni skup za korelaciju, klasifikaciju i zaštitu tla ugroženim permafrostom i Ekspedicija u delti Mackenzi-

a, te obalama Beaufortovog mora i Sjevernog Yukona 1993 (Dr. BOGNAR) i na njemačkom jeziku kritički, polemički osvrt "Građanski rat u Jugoslaviji: od lokalnog konflikta do europske krize" (Dr. CRKVENČIĆ).

U rubrici prikaza dati su osvrti na najnovija geografska izdanja i djela iz srodnih znanstvenih disciplina. Atlas Republike Hrvatske na engleskom jeziku (1993) prikazao je mladi istraživač, D. OREŠIĆ. Kapitalno djelo dr. M. MARKOVIĆA, *Descriptio Croatiae, Hrvatske zemlje na geografskim kartama od najstarijih vremena do pojave prvih topografskih karata* predočio je J. RIĐANOVIĆ. Posebno izdanje NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE, Studeni 1993, posvećeno je vodi, prikaz je priredio D. OREŠIĆ. Stanovništvo Vukovara i vukovarskog kraja, autorice Alice WERTHEIMER-BALETIĆ, objavljeno u GLOBUSU (1993); Križevci - grad i okolica u redakciji dr. Ž. DOMLJANA i stručno-znanstvene rasprave o industrijalizaciji koje su objavili autori A. BORRMANN i H.-U. WOLFF prikazao je dr. FELETAR. Novi znanstveno-stručni časopis "HRVATSKE VODE" (1993) prikazao je D. OREŠIĆ. Hidrotehničke melioracije tla, autora Z. KOSA i ŽUBOR, glasilo Hrvatskog društva za zaštitu voda i mora, napisao je I. RENDULIĆ, tehnički urednik glasila. Na kraju je data KRONIKA odjela u redakciji D. OREŠIĆA, pomoćnika urednika.

Kao glavni urednik želim se zahvaliti ponajprije Ministarstvu znanosti i tehnologije koje nam je novčano pomoglo da se održi kontinuitet izlaženja časopisa. Zatim autorima članaka, recenzentima i ostalim suradnicima koji su objavili prikaze iz domaće i strane literature i na taj način se priključili obilježavanju 110-e obljetnice postojanja

prve katedre za Geografiju na slavenskom jugu.

Istodobno želim Vas obavijestiti da je naše glasilo iz mjesnih i regionalnih okvira prešlo nacionalne granice, štoviše priznato je u Europi i svijetu... Acta Geographica Croatica citira se u najvažnijim sekundarnim i tercijarnim publikacijama, kao što su izdanja čuvenog nakladnika ELSEVIER, GEOABSTRACT, Norwich u Velikoj Britaniji; INTERGÉO, Bibliographie Geographique

International, Paris; CURRENT GEOGRAPHICAL PUBLICATIONS, Milwaukee, Wisconsin-USA... U Njemačkoj Acta Geographica Croatica naišla je također na vrlo povoljne ocjene.

Poželimo na kraju Acti Geographici Croatici puno daljnih uspjeha u širenju znanstvene istine o našoj domovini, kako u zemlji još više u Europi i ostalome svijetu.

Josip RIDANOVIĆ,
glavni urednik